

a)

Verksamhets- uppföljning 2023

Lunds pastorat

FOTO PÅ FRAMSIDAN

Sankt Lars begravningsplats. Foto: Julia Linde

FOTO PÅ SIDAN 5

Kristina Hellæus: Samarbetskyrkan Sankt Knut

Anna Svensson Melin: V Hoby

Cecilia Cardona Castro: Vallkärra kyrka, Håstad kyrka

Anne Edström: Uppståndelsen kapell, Sankt Olofs kapell

Felicia Stolt Westling: Klosterkyrkan

Mattias Nilsson: Lunds Allhelgonakyrka

Linda Oskfred, Lunds domkyrka

Okänd (respektive församlings bildarkiv): Stora Råby kyrka, Maria Magdalena kyrka, Sankt Hans kyrka, Petersgården,

Helgeands kyrka, Norra Nöbbelövs kyrka

Innehåll

Lunds pastorat består av	4
Utvalda nyckeltal i korthet	4
Verksamhetsuppföljning Lunds pastorat 2023	6
Gudstjänster och kyrkliga handlingar	8
Undervisning	10
Diakoni	12
Mission	14
Övrig kyrklig verksamhet.....	16
Övrig kyrklig verksamhet.....	18
Stödjande verksamhet	20
Styrning och ledning	22
Kyrkogårdsavdelningen	26
Ekonomisk redovisning	29

Lunds pastorat består av

7

FÖRSAMLINGAR

15

KYRKOR

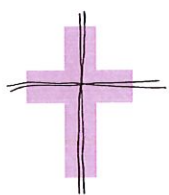
1

DOMKYRKA

13

BEGRAVNINGPLATSER

1

KREMATORIUM

2

FÖRSKOLOR

212

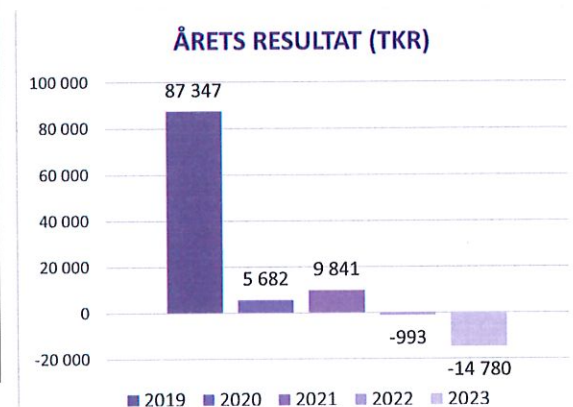
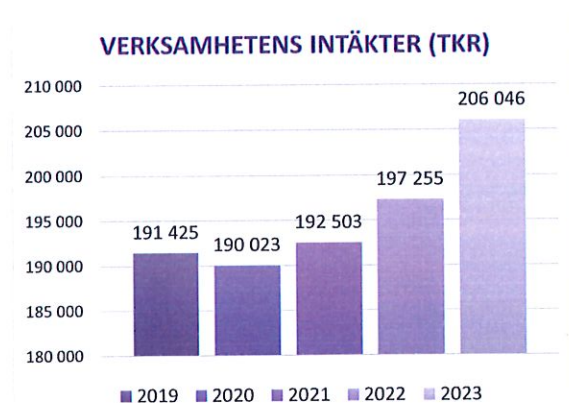
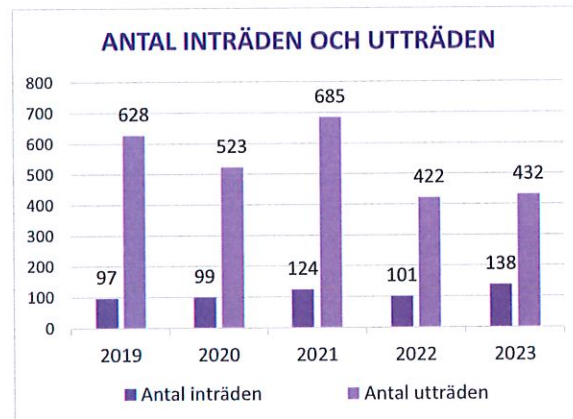
MEDELANTAL
ANSTÄLLDA

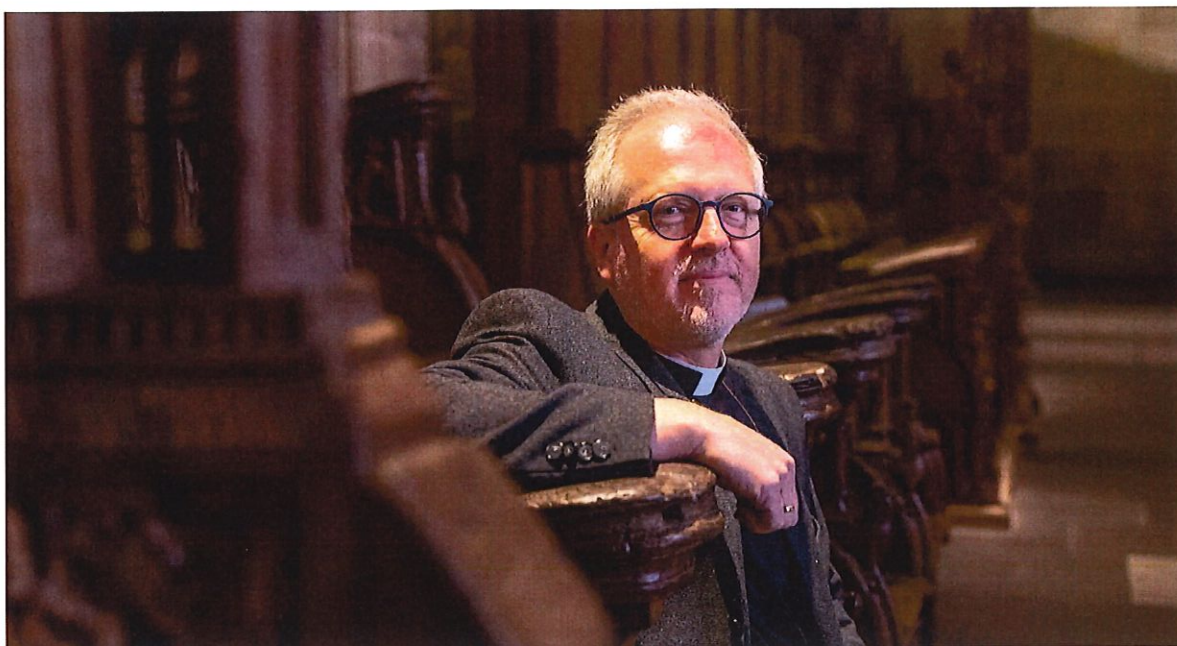
116

ANTAL
FÖRTROENDEVALDA

Utvalda nyckeltal i korthet

Verksamhetsuppföljning Lunds pastorat 2023

Förra årets verksamhetsuppföljning började jag med att konstatera att det äntligen var normalitet. Pandemin var över och allt fungerade återigen så som det brukar och ska fungera. Under senare tid har jag i olika sammanhang pratat med personer som sagt att de nästan inte kan förstå eller knappt kan komma ihåg att vi haft en pandemi som inte bara påverkat pastoratets arbete utan faktiskt lamslagit en hel värld. Det är otroligt hur snabbt minnet bleknar, till och med när det handlar om helt genomgripande händelser. Även om det finns något positivt med att tunga och svåra minnen försvinner får vi inte i farten tappa de viktiga lärdomar som pandemin faktiskt också gav. Det kan handla om stora frågor som vikten av att ha planer för olika scenarier – även det oväntade – eller att solidariskt ta ansvar för varandra. Men det kan också handla om att inte glömma vikten av mänsklig gemenskap och interaktion eller tappa den tekniska kunskap vi förvärvade under pandemin kring mötesformer eller hur vi är kyrka digitalt.

Året som gått är ett år av normalitet, i alla fall vad pandemin anbelangar. På andra sätt har det inte varit det. Året har präglats av arbetet med att få en budget i balans. Under året har det i samråd mellan förtroendevalda och ledningsgrupp arbetats fram

en Utvecklingsplan för *Lunds pastorat*, som under november månad också ledde till ett stort antal beslutspunkter i kyrkofullmäktige. Planen rör förändringar såväl på personalsidan som på fastighetssidan och utgångspunkten är att den skall få full ekonomisk effekt år 2027.

Samtidigt som detta arbete är nödvändigt för att Lunds pastorat skall kunna verka och blomstra under lång tid framöver är det självklart också förenat med känslor av såväl sorg som uppgivenhet. Det är alltid mycket svårt att förändra eller minska ett arbete. Inte minst när det faktiskt är så att efterfrågan på kyrkan inte minskar, utan kanske snarare ökar. Ekonomiskt har vi i Lunds pastorat och i Svenska kyrkan i stort dock svårt att fylla den kostym som vi själva och andra vill ge oss. Här krävs det gemensamt arbete, men också handling.

Under året har pastoratets ledningsgrupp fått ny form. Ledningsgruppen består numera av såväl församlingsherdar, som kanslichefer och vissa specialistfunktioner. Det innebär att gruppen är numerärt stor, men i gengäld är många röster delaktiga i pastoratets strategiska arbete inför framtiden.

Som ett led i det långsiktiga och strategiska arbetet för pastoratet infördes något som kallas *Strategiforum* under våren. *Strategiforum* kommer

att vara en gång per termin, Under hösten enbart ledningsgrupp och under våren ledningsgrupp och kyrkoråd. Det är ett forum för det långa tänkandet. Under hösten var temat folkkyrka och gemenskapskyrka i relation till hur Lunds pastorat vill arbeta.

Arbetet med miljödiplomering steg 2 har påbörjats. Miljöfrågorna står högt på agendan nationellt såväl som internationellt och i alla olika typer av organisationer. Självklart har vi i Lunds pastorat ett viktigt bidrag att göra i detta arbete dels för att vi är en stor aktör, dels för att leva upp till den förvaltarskapstanke som bibeln påbjuder.

Likaså har arbetet med att bli HBTQI+-certifierade, enligt Svenska kyrkans processmodell Regnbågsnyckeln, fortsatt. All personal och alla förtroendevalda har under året deltagit i samtalsgrupper kring mångfaldsfrågor. Arbetet har skett i mindre grupper där gemensamma samtal och reflektioner har varit bärande. Arbetet har lett fram till ett förslag till en mångfaldsvision som det återstår för kyrkorådet att besluta om.

Under hösten drabbades hela Svenska kyrkan av en cyberattack. Den fick till följd att våra digitala system låstes och datorer blev oanvändbara. Konsekvenserna blev självklart otroligt stora. Förutom att kommunikation lamslogs kunde fakturor inte betalas, begravningsverksamheten inte skötas full ut och löner inte utbetalas. Genom fantastiskt arbete i pastoratet och på nationell nivå blev följdverkningarna dock inte så stora som de skulle kunnat bli. Personalens datorer var snart igång igen, begravningsverksamheten kom att fungera i det närmaste som vanligt och löner kunde betalas ut till all personal. Tack till rådiga medarbetare i denna svåra situation!

Också ett stort tack till pastoratets krisledningsgrupp som under cyberattacken aktiverades och tog ett resolut kommando över situationen. Redan innan cyberattacken hade arbetet påbörjats med att skriva en ny kris- och beredskapsplan. I detta nya arbete hade det skrivits fram en ny form av krisledning. Trots att planen ännu inte var färdig,

aktiverades den nya krisledningsgruppen och hanterade genom regelbundna möten den uppkomna situationen så att konsekvenserna för pastoratet blev så små som de någonsin skulle kunna bli.

Under året har Lunds domkyrka fyllt 900 år och Domkyrkans ur ungefär 600 år. Kryptans altare, som är det äldsta i Domkyrkan och invigdes år 1123, har under året varit föremål för en årslång fest som kulminerade under sommaren med en stor festgudstjänst där såväl kungaparet som tillresta kyrkliga representanter deltog. 900 år av mänsklig glädje, sorg och längtan ryms inom Domkyrkans väggar. Det är hisnande. Nu får vi bidra så att den kedjan också fortsättningsvis är stark och att Domkyrkan kan stå kvar till den dag Jesus återkommer.

Under våren lyftes tornhuvarna på Domkyrkan tillbaka till sina platser. Det var ett spektakulärt lyft med många åskådare på gatan och på domkyrkoplan nedanför. Det märktes att allt var väl planerat och att det var proffs som arbetade. Trots att det var mängder med saker som skulle kunna gå fel, gick allt så snabbt och lätt att de flesta häpnade.

Pastoratets statistik behöver analyseras vidare, men ett par roliga saker vill jag nämna här. Pastoratet har fått fler medlemmar. Något som inte hänt på länge. Viktigt att tillägga är dock att den positiva siffran främst kan hänföras till ökad inflyttning till Lund, framför allt till området Brunnshög. Men fler har vi blivit. Något som dock är genuint rolig att nämna är att andelen tillhöriga 15-åringar i Lunds pastorat som väljer att konfirmera sig har ökat från 48 % till 52 %, vilket skall jämföras med samma siffra för riket i stort som ligger på 38 %. Våldigt roligt! Också här vill jag säga tack för fint arbetet!

NICLAS BLÅDER
DOMPROST

FOTO: MADELEINE ANDERSSON

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

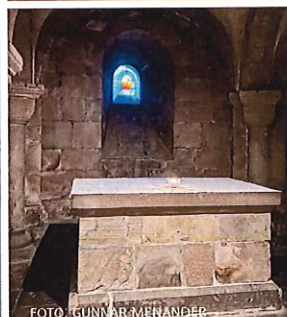

FOTO: GUNNAR MENANDER

FOTO: GUNNAR MENANDER

Gudstjänster och kyrkliga handlingar

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- genom sina församlingar representera ett rikt och varierat gudstjänstliv samt sträva efter relevans och närvaro i samtid och omvärld.
- verka för att kör och musik ska vara en naturlig del av gudstjänsten.
- vara en bedjande gemenskap i vilken världen bärs fram i förbön och människor ska kunna erfara bekräftelse och upprättelse.
- generöst erbjuda kyrkliga handlingar.

Kortsiktiga mål

- vid arbetet med den lokala gudstjänstplanen särskilt beakta behov, kyrkorum och resurser samt ta hänsyn till den gemensamma lokalför-sörjningsplanen och verksamhetsöversynen.
- identifiera och undanröja hinder för kyrkliga handlingar.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal musikgudstjänster	326	164	155	164
Antal körer	49	48	54	51
Antal körmedlemmar	985	884	1 038	1006
Antal dopgudstjänster	176	226	221	212
Antal vigselgudstjänster	115	75	96	93
Antal begravningsgudstjänster	189	377	378	371

GUDSTJÄNSTEN OCH BÖNEN bönen är i centrum i kyrkans liv. Stommen i gudstjänstlivet är de mässor och gudstjänster som firas söndag och vardag i pastoratets olika kyrkor. Som en del i ett rikt, varierat och mångfaldigt gudstjänstliv i Lunds pastorat har det funnits möjlighet att delta i flera olika slags gudstjänster vid olika tidpunkter och på olika dagar under året. Bland annat har Inklusiva mässan firats vid flera tillfällen, en regnbågsmässa som erbjuder bekräftelse och upprättelse. Under året firades också en Tanzaniainspirerad högmässa där all mässmusik och alla psalmer kom från Tanzania eller andra afrikanska länder. Varje söndag firas Holy Communion Service, en internationell gudstjänst där människor från många olika länder samlas. På Sjukhuskyrkan firas förbönsmässa i Rum för stillhet varje tisdag för såväl patienter, närstående och personal.

År 2023 var det 900 år sedan Lunds domkyrkas äldsta altare invigdes. Den 30 juni 1123 invigdes det östra altaret i kryptans absid. 900-årsjubileumet firades stort under hela året. Firandet innefattade ett antal specialliturgier, ofta med uruppföranden av specialkomponerad musik, men även sådana där det plockades fram sånger och stycken som skrivits av tidigare verksamma musiker i Domkyrkan. Jubileumshelgen den 30 juni-2 juli, innehöll flera jubileumssatsningar både vad gäller liturgier och konserter. Det var en helg med representation av kungaparet och nordiska biskopar från både den lutherska och den katolska kyrkan.

Gudstjänst och musik bidrar till att skapa närvaro. I riten och musiken kan vi vara samman trots meningsskiljaktigheter och olika åsikter. Här finns en försonande kraft. Körens medverkan i gudstjänstlivet är central och den rika körverksamheten är i ständig utveckling. Körmedverkan och musik bidrar till ett mångfaldigt och varierat gudstjänstliv. Musiken och det breda gudstjänstutbudet är en växtplats för tro. Inom ramen för kör, musik och gudstjänst möter vi många ideella, såväl körsångare som gudstjänstvärdar och ministranter. Körerna medverkar förutom i de ordinarie gudstjänsterna även på vissa äldreboendeandakter, vilket skapar band mellan generationer och gör oss till en stor bedjande gemenskap. Under året har barnkörer och vuxenkörer sjungit tillsammans. På så vis möts körsångare över generationsgränser, får fira gudstjänst tillsammans, glädjas och mötas i musiken, vilket visar att det går att vara kyrkokörsångare hela livet.

Bönen, den gemensamma, den individuella, den musikaliska, den i ord och den som sker i tystnad och genom handlingar, är central. Genom förbönsbok och bönelåda samlas besökarens böneämnen och behov upp. Under året introducerades bönenstenar där varje färg på stenarna symboliserar ett böneämne, såsom gröna stenar för fred och miljö, svarta för sorg och oro, röda för kärlek och glädje, ljusblå för hopp och längtan. Att be genom att lägga en sten i en större skål blir ett konkret uttryck för bön. Vid några gudstjänster har det också getts möjlighet att själv fritt formulera sin bön som sedan integrerats i den gemensamma förbönen av präst och diakon. Det har funnits en stor frimodighet i det, som speglar både omvärldsläget och den egna personliga livssituationen här och nu.

I pastoratet finns aktiva **GUDSTJÄNSTVÄRDAR** i spridd ålder, med olika bakgrund och olika intellektuella förutsättningar. En del av arbetet med gudstjänstvärdar under året har varit att reflektera över gudstjänstvärdskapet och att vara inkluderande på alla tänkbara sätt, att förmedla barmhärtighet och låta olika identiteter bli synliga och ta plats i gudstjänsten.

För **KYRKLIGA HANDLINGAR** erbjuds generösa tider både i veckorna och på helgerna, samt lokaler att anordna minnesstund och dopkalas i. De fasta tiderna för kyrkliga handlingar kombineras med en ökad flexibilitet för att finna andra tider utifrån förekommande behov. Kvälldop har ökat i popularitet, bland annat eftersom det erbjudits uppsamlingstillfälle för flera konfirmander att döpas samtidigt, med gemensamt dopkalas efteråt. Drop in-vigsel och drop in-dop har genomförts och det har även funnits möjlighet till dop i församlingsgård för att öka tillgängligheten och ge fler möjligheter för kyrkliga handlingar.

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: KRISTINA HELLAJUS

FOTO: MADELINE ANDERSSON

Undervisning

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- erbjuda lärande om kristen tro och praktik.
- erbjuda platser och sammanhang för växande och fördjupning.
- bedriva undervisning som riktar sig till alla åldrar och svarar mot olika behov.
- bedriva undervisning som präglas av dialog och ömsesidigt lärande.

Kortsiktiga mål

- utarbeta lokala planer för lärande och fördjupning i dialog med den gemensamma lärandeplanen.
- öka andelen ideella som rekryteras och utbildas.
- varje församling ska medverka i minst ett nätverk med någon annan samhällsaktör under 2023.
- ta fram en gemensam strategi för att öka andelen konfirmander bland boende i pastoratet.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal konfirmationer	193	224	220	250
Andel konfirmerade av tillhöriga 15-åringar	41%	45%	48%	52%
Antal unga konfirmandledare	87	133	164	170
Antal frivilliga ledare i barn- och ungdomsverksamhet	208	196	134	151
Antal frivilliga i diakonalt arbete	99	98	131	67

UNDERVISNING är ett uppdrag kyrkan har för människor i alla åldrar. I Lunds pastorat erbjuds många olika sammanhang och platser för lärande, växande och fördjupning om kristen tro och praktik. Genom olika former av undervisning är ambitionen att vara närvarande i människors liv oavsett om det är barn, unga, vuxna eller äldre. All undervisning präglas av dialog och ömsesidigt lärande. Det finns mötesplatser för fördjupning för vuxna, där tro, tradition och andlighet utforskas. Vid babyrytmik och babysång möter vi föräldrar i deras frågor om tro, föräldraskap och allmänmänskliga teman. I samtalsgrupper och vid programkvällar möts aktuella ämnen med tro och teologi. För flera programkvällar står dialogen med människor med olika tro och livssyn i fokus. Undervisning är försonande, på så sätt att vi försöker läka de sår som finns inte minst bland unga vuxna i dag där vi låter kristen tro möta utmanande samtidsfrågor bland annat om krig och klimat.

I det pedagogiska arbetet är pastoratets kyrkor en stor resurs. Genom visningar av kyrkorna förmedlas kunskap om historia, byggnaderna, kulturarv och tradition. Samtidigt får besökaren möta ett levande kyrkorum och en andlig praktik. Då Domkyrkans krypta firade 900 år ökade såväl efterfrågan som besöksantal på visningarna kraftigt. Ett nytt intresse av bokningar från olika samhällsaktörer så som organisationer och företag, såväl små lokala som nationella storföretag märktes under året.

I **KONFIRMANDUNDERVISNINGEN** i pastoratet får konfirmanderna lära sig om kristen tro, hur den kan vara närvarande i deras liv, som en försonade kraft i deras tillvaro och visa dem en väg till bön. Genom dialog och praktik ges konfirmanderna möjlighet att växa i tro. För en ung människa handlar det ofta om att bygga sin tro bit för bit genom att prova, mötas och att få verktyg för livet vilket kristen tro har att erbjuda. I dessa möten sker ett ömsesidigt lärande mellan olika åldrar och erfarenheter och kräver både närvaro och mod.

I konfirmandarbetet finns också ett stort antal ideella ledare i olika åldrar. Intresset för att vara ideell i konfirmandverksamheten är stort. Ledarutbildning erbjuds i olika former, bland annat genom anordnade ledarläger. Utbildningstillfällena är ett sätt för ledarna att fördjupa sig inom kristen identitet, teologi, pedagogik, gruppdynamik samt organisation och ledarskap. Att erbjuda många unga ideella att vara med i konfirmandarbetet är en långsiktig satsning på unga, både i deras egen utveckling och

självkänedom, men även som förebilder för konfirmanderna. Även om alla som vill bli ledare också får utbildning i ledarskap är det för närvarande inte alla som sedan kan få möjlighet att bli konfirmandledare.

Lunds pastorat är delaktigt i många olika nätverk och samverkar med flera samhällsaktörer.

SKOLA OCH UNIVERSITET är sådana aktörer som pastoratet har nära samarbete med. Ett arbete med att stärka denna kontakt pågår kontinuerligt. Skolklasser bjuds in till påskvisningar, julspel och krubbvisningar för att samtala om traditioner, högtider och livet. Studentprästerna har under året haft ett stort antal undervisningstillfällen gällande kris, psykisk ohälsa och suicid, i samarbete med både Lunds universitet och dess studentorganisationer. Dessutom finns pastoratet representerat i flera skolors skolhälsoteam och krisgrupper samt i nätverk bestående av såväl skola som socialtjänst och polis. Andra samhällsaktörer där samverkan är etablerad är exempelvis vårdcentraler, vårdboenden, bibliotek, scoutkåren, nationer, kårer och föreningar.

LOVAKTIVITETER i olika omfattning har erbjudits på flera ställen i pastoratet. Några teman för årets lovaktiviteter var "musik" och "kärlek och ljus". På musiktemat kunde barn gå på instrumentjakt, skapa egna enkla instrument och spela in en sång, för att sedan avsluta med andakt där det spelades och sjöngs tillsammans. Temat på en av sommarens familjedagar var *cirkus* och med hjälp av cirkusakrobater hölls en cirkusskola. Dagen avslutades med sång och andakt inne i kyrkan. Kontakten med Cirkus Syd denna dag mynnade i december ut i en nycirkusföreställning i kyrkan. Många av besökarna i skollovsverksamheten är återkommande men vi når hela tiden nya deltagare via bland annat sociala medier och Lunds kommuns evenemangskalender, och antalet ökar ständigt. Även familjeläger har anordnats, en viktig del i de generationsöverskridande verksamheterna och något som bidrar till en gemenskap i församlingslivet. Dessutom har ungdomar engagerat sig i ACT-ivitetsdagen, firat friluftsmässa på valborgsmässoafton och engagerat sig i den sociala samhällsdebatten.

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: KRISTIN LIDELL /KON

FOTO: BILDARKIV

FOTO: BILDARKIV

Diakoni

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- verka för försoning i relation till Gud, medmänniskan, sig själv och skapelsen.
- tillsammans med alla av god vilja gestalta Guds kärlek.
- verka för upprättande, förvandlande och befriande möten.
- bereda rum för alla som av olika skäl hamnar utanför det sociala skyddsnätet.
- motverka relationell fattigdom.
- erbjuda mötesplatser, samtalsstöd och själavård.

Kortsiktiga mål

- utarbeta en strategi för samordning och profilering av det diakonala arbetet.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal kontakttillfällen som personer sökt församlingens råd, bistånd eller stöd	7 111	10 062	7 378	9 731
Antal gånger personer besökts på sjukhus eller annan institution	1 865	1 177	1 533	2 071
Antal gånger personer besökts vid hembesök	1 039	574	202	394

En grund i det **DIAKONALA ARBETET** är att identifiera de behov som finns i samhället. Utifrån behoven skapas mötesplatser för att på sikt hjälpa människor att själva bära verksamheten vidare. På det sättet vill vi verka för upprättande, förvandlande och befriande möten, bereda rum för alla som av

olika skäl hamnar utanför det sociala skyddsnätet och motverka relationell fattigdom. Samverkan med andra samhällsaktörer, kyrkor och samfund, alla av god vilja är en förutsättning samtidigt som flexibilitet i arbetet är en nödvändighet.

ENSKILD SJÄLAVÅRD är en central uppgift för präster och diakoner. Oron för rådande världsläge med krig, miljöpåverkan och ökade kostnader har märkts av under året. I det kontinuerliga diakonala arbetet som innefattar själavårdssamtal, ekonomiskt stöd och hembesök är försoning med sin livssituation, oavsett om det handlar om ensamhet eller utanförskap, en viktig del att lyfta fram. Varje vardag erbjuds en själavårdstimme med drop in, med möjlighet att tala med präst eller diakon. De som har svårt med det praktiska kan få hjälp att fylla i fondbidragsblanketter och få råd om livet och om ekonomin.

Under 2023 låg fortsatt mycket fokus på **STÖD OCH INTEGRATION** för de ukrainska flyktingar som flytt till Lund, bland annat genom en samtalsgrupp för ukrainska seniorer. På årsdagen av invasionen hölls en ekumenisk bönekväll.

Den klädesutdelning som skalades upp under föregående år, med anledning av kriget i Ukraina, har i år utökats till att gälla alla som är i behov av kläder och inte har ekonomiska förutsättningar för det. Den ekonomiska situationen i samhället har gjort att fler hör av sig för att få hjälp genom en matkasse, julklappar och kläder. Många önskar också hjälp och vägledning i myndighetskontakter samt kontakter med sjukvård och psykiatri. Arbetsträning har kunnat erbjudas i begränsad omfattning till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Genom samarbeten med olika aktörer har pastoratet nått ut till människor vi annars inte skulle träffa. I samarbete med föreningen Colaboratie Lund – Maxenu, upprättades och drevs under januari till mars härberget Vinternatt för personer som sover utomhus i Lund, företrädesvis utsatta EU-medborgare från Rumänien. TME (Tillsammans mindre ensam) är en mötesplats som kommunen ansvarar för och som drivs av volontärer, där pastoratet deltar vid sammankomsterna. Under året inleddes även ett samarbete med Arbetscentrum, en kommunal verksamhet som erbjuder meningsfull sysselsättning till personer med psykisk funktionsnedsättning. Initiativtagare till samarbetet är en lokal matvarubutik som skänker råvaror till Arbetscentrum. Råvarorna tillagas sedan av deltagarna under handledning. Slutligen hämtas maten av pastoratets personal och erbjuds som ett komplement till den matkasse som tillhandahålls personer med svag ekonomi.

Under året har ett flertal **AKTIVITETER** för olika målgrupper erbjudits. Däribland har familjer fått möjlighet att åka på familjeläger, ett sätt att möjlig-

göra en god upplevelse för familjer oavsett bakgrund eller förutsättningar. Sommarlovsarbete har erbjudits för ett fåtal ungdomar, vilket varit utvecklande både för ungdomarna och verksamheten. Sommaraktiviteter som sommarcafé och grillkvällar har stor betydelse för att förebygga ensamhet i alla åldrar. Det är också aktiviteter som möjliggör för familjer med knappa ekonomiska resurser att hitta gemenskap och aktiviteter för sina barn. Gruppen "Man är" som startades under året går ut på att skapa en social mötesplats och ett forum för män i åldrarna 18–25 år att träffas för att prata om livet i stort, förväntningar och utmaningar, samt ge dem verktyg att prata om känslor och motverka psykisk ohälsa. Träffarna byggs upp utifrån en aktivitet, som exempelvis discgolf, där samtalet kan pågå parallellt.

SJUKHUSKYRKANS verksamhet består till största delen av själavårdande samtal i olika former, med patient, närstående eller personal. Dessutom har flera reflektionsgrupper för vårdpersonal anordnats på sjukhuset. Dessa grupper erbjuder möjlighet för sjukhuspersonal att reflektera över etiska, psykologiska och existentiella perspektiv för att stärka dem i den psykosociala aspekten av det patientnära arbetet. Sjukhuskyrkan har under året också lett sorgegrupper för människor som mist sin livskamrat eller för förälder som mist sitt barn. Kyrkan har också funnits med som medarrangör i sorgegrupp för de som mist någon som varit patient. Dessa grupper fyller en viktig funktion i sörjandes liv för att finna ny gemenskap och få möjlighet att identifiera sig med andra i liknande situation.

På **FAMILJERÅDGIVNINGEN** arbetas det i första hand med relationen mellan paret och relationerna inom familjen. Samtalsrummet erbjuder en trygg plats för samtal och möten mellan människor, och möjliggör större öppenhet och förståelse mellan paret och inom familjerelationerna. Kriser, svek och sorg kan bearbetas och försoning kan bli möjlig genom förlåtelse och återuppbyggande av tillit. Förebyggande arbete har utförts i form av en PREP-kurs där par har deltagit som önskar förbättra sin kommunikation och fördjupa sin relation. Under 2023 anordnade pastoratets familjerådgivare, tillsammans med styrelsen i Svenska kyrkans familjerådgivningars yrkesförening (KYFA) och nationell samordnare på stiftskansliet i Uppsala den årliga familjerådgivardagen och befattningsutbildningen i Tro och livsåskådning. Temat för befattningsutbildningen var pilgrimsvandring i praktik och teori.

Under året firade diakoncentralen i Lund 50-årsjubileum!

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: KARIN ROSVALL

Mission

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- vara närvarande och synlig.
- främja andlig, social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, lokalt och internationellt.
- verka för ekumenisk samverkan, praktiskt och långsiktigt, som en del av den världsvida kyrkan.
- främja interreligiösa möten.

MISSION pågår när vi delar erfarenheter med varandra och kan byta perspektiv. Rum för samtal om tro och delande av livserfarenheter får medvetet plats. Bönen är en integrerad del av missionen. Arbetet syftar också till försoning mellan människor, mellan människor och natur och med Skaparen. Perspektivet närvarande synliggörs genom att arbetet bedrivs i samverkan med alla goda krafter, i och utanför kyrkan, och utgör del av en större rörelse i samhället i dag. Andligt sökande möts och uppmärksammas i de sammanhang där medarbetare möter människor för samtal.

HÅLLBARHETSTEMAT uppmärksammas kontinuerligt i pastoratets verksamheter. Det har på olika sätt arbetats för att skapa medvetenhet om klimat och miljö och hur vi arbetar för ett mer hållbart samhälle. Detta har gjorts i allt från den verksamhet

Kortsiktiga mål

- utarbeta en gemensam strategi för det internationella arbetet.
- medverka till att utveckla och fördjupa det ekumeniska och interreligiösa arbetet.
- göra kyrkans budskap tydligt och tillgängligt för Lundaborna.

som riktar sig till barn, såväl som till konfirmander och vuxna och inte minst i församlingens gudstjänster. Teologiskt lever frågorna i både predikan och förbön.

De **INTERNATIONELLA GRUPPERNA** i pastoratet har som syfte att erbjuda en fördjupning för de deltagande, samtidigt som det är en möjlighet att arbeta med internationella frågor och med insamling till ACT Svenska kyrkan. De internationella grupperna arbetar med frågor om försoning och bidrar genom insamlingarna till ACT med stöd till ett globalt försoningsarbete. Under året har pengar till ACT samlats in genom olika typer av försäljningar och kollektupptagande.

Under året besöktes en vänförsamling i Weißenfels i Tyskland. Både ungdomar och äldre var med på resan. Genom att erbjuda resor med blandade

åldrar öppnar vi upp mot vår omvärld och bygger samtidigt gemenskap över generationsgränserna. En ytterligare resa var planerad till församlingen i Nyakasimbi i Tanzania. Denna resa fick dock ställas in då säkerhetsläget i omvärlden bedömdes för osäkert för att resa. Förhoppningen är att resan ska kunna bli av vid ett annat tillfälle. Relationen till församlingen i Nyakasimbi, som är en del av Evangelical Lutheran Church of Tanzania, har dock utvecklats och stärkts under året.

Genom medverkan i Lunds Kristna Råd, LKR, och delaktighet i dess arrangemang har ekumeniken fördjupats under året. Ekumenisk vesper har firats varannan lördag. När dominikanerordern firade 800 års närvaro i Lund hölls programmet i domkyrkoforum varpå en gemensam, ekumenisk vesper firades i Domkyrkan. Genom nätverket Världen i Lund arbetar pastoratet tillsammans med föreningar och Lunds kommun för öppna sociala mötesplatser för alla äldre människor, med extra fokus på äldre med utländskt ursprung. Detta i syfte att motverka psykisk ohälsa och ensamhet samt stärka individers sociala nätverk. Pastoratets öppna aktiviteter har deltagare som bekänner sig till andra religioner. Vi arbetar kontinuerligt för att stärka vardagsdialogen och respekten vid dessa möten.

Genom nätverket Världen i Lund arbetar pastoratet tillsammans med föreningar och Lunds kommun för öppna sociala mötesplatser för alla äldre människor, med extra fokus på äldre med utländskt ursprung. Detta i syfte att motverka psykisk ohälsa och ensamhet samt stärka individers sociala nätverk. Pastoratets öppna aktiviteter har deltagare som bekänner sig till andra religioner. Vi arbetar kontinuerligt för att stärka vardagsdialogen och respekten vid dessa möten.

PILGRIMSCENTRUM i Lund ingår i en landsomfattande ekumenisk pilgrimsrörelse.

Pilgrimsvandring attraherar många människor i dag, också de som finns utanför kyrkans sammanhang. Frågor om andlighet, tro, klimat och jordens framtid binds samman. Vårt särskilda bidrag rör andlig och existentiell hållbarhet. Uppdraget är att förmedla hopp och att vara ett sammanhang där oron för framtiden ryms. Under året gjordes ett antal längre vandringar, bland annat en pilgrimsvandring med klimattema i Palestina under våren i samverkan med stiftets internationella arbete samt en ekumenisk katolsk-luthersk vandring med tyska och svenska pilgrimer.

SJUKHUSKYRKAN är en del av den bredare andliga, religiösa och existentiella vården på universitetssjukhuset i Lund. Det är en ekumenisk enhet där arbetslaget består av representanter från Svenska kyrkan, frikyrkor i Lund, och den katolska kyrkan. Under året har det också arbetats för att ha en god dialog med företrädare för andra religioner. Sjukhuskyrkan kan här förmedla kontakt när det efterfrågas kunskap om andra kulturella och religiösa traditioner i samband med dödsfall och vid avsked av närstående.

Varje år erbjuder sjukhuskyrkan också ett antal tysta retreatar för sjukvårdspersonal för att ge möjlighet till återhämtning, stillhet och en plats för inre reflektion.

797 743kr

*Insamlade medel till
ACT Svenska kyrkan*

FOTO: MADELINE ANDERSSON

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: MADELINE ANDERSSON

Övrig kyrklig verksamhet

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- svara mot behov från den egna organisationen och från samarbetspartners.
- möjliggöra och bedriva kultur- och konsertverksamhet.
- verka för ett konst-, kultur- och konsertliv i samverkan med andra aktörer.
- gestalta gränsöverskridande möten och synliggöra kyrkans närvaro i samhället.

Kortsiktiga mål

- utveckla samverkan kring musik i de tre citykyrkorna.
- utvärdera förskoleverksamheten.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal musikkonserter	35	75	201	201
Antal besök vid musikkonserter	42 360	32 303	32 333	39 959

Mycket av den **ÖVRIGA KYRKLIGA** verksamheten har sin utgångspunkt i altaret. Konst och musik relateras till det liturgiska rummet. Öppenhet för transcendens och andlighet är ofta en mötespunkt med konstutövare. Musikens och konstens skönhet vittnar om gudomlig närvaro, men skapar också en stundens närvaro hos både den som utövar och den som lyssnar eller tittar. Musiken och konsten kan vara ett ordlöst uttryck för bön. I dessa kan vi finna vägar till försoning med Gud, och vägar till förståelse av olikheter och oliktankande som leder till försoning med varandra. Den breda samverkan på musikens och konstens område vittnar om dessa uttrycks plats i kyrkan, men även om kyrkans närvaro i staden och betydelse för det vidare kulturlandskapet.

ORATORIUM är det samlande namnet för gemensamma musiksatsningar i Lunds pastorat. Året resulterade i sex egenproducerade oratoriekonserter. Publikflödet är återupprättat efter pandemin och det finns ett stort engagemang från medverkande körsångare samtidigt som kontaktnätet med frilansande musiker och solister i regionen har breddats. Därtill har en av landets mest välbesökta orgelserier som anordnats nästintill varje lördag under året. Här alterneras anställda organister med lokalt, regionalt och nationellt erkända konsertorganister. Under året har samtal fördjupats om samarbete mellan citykyrkorna i pastoratet. Dessa syftar till att möjliggöra konkret samverkan under kommande år.

Kyrkans plats i Lunds **KULTUR- OCH MUSIKLIV** är självklar och antalet samarbetspartners är många. Flera utställningar har anordnats under året. Samarbeten sker med både enskilda konstnärer och med olika konstinstitutioner såsom Skissernas museum, Konsthallen, Konsthelgen, Statens konstråd och Form Design Center. Flera permanenta konstverk har tagits emot under året, bland annat ett konstglasfönster Hopp av Erika Lagerbielke, för kryptans absid ovanför det jubilerande altaret i Domkyrkan.

Samarbetskonserter genomfördes bland annat med Musik i SYD, Lunds kommun, Odeum/ Lunds universitet, Lunds körfestival/ Körcentrum SYD, Musikhögskolan i Malmö, Lars-Erik Larssongymnasiet, Kulturskolan, Kyrkosångsförbundet i Lunds stift, Svenska kyrkans gosskörsförening samt Malmö Live/Malmö Symfoniorkester. Ett särskilt välbesökt nytillskott under året var heldagsprogrammet under Kulturnatten i Lund. Under dagen arrangerades inte mindre än fem konserter. Radiokören medverkade i en av konserten under Lunds körfestival och Sveriges Radio sände direkt från Allhelgonakyrkan.

Konceptet **AFTER WORK** är ett annat exempel på möjliggörande av gränsöverskridande möten och att synliggöra kyrkans närvaro i samhället.

En särskilt uppskattad After work var den med Harry Potter-tema där litteraturvetenskap och teologi fick mötas i ett samtal, kompletterad med filmmusik på orgeln, i en kyrka gestaltad i Harry Potter-anda. Evenemanget var uppskattat av såväl ungdomar som vuxna som aldrig besökt vår verksamhet tidigare.

TEXTILVERKSAMHETEN i Lunds pastorat bedrivs i syfte att säkra kompetens för att vårda och underhålla kyrkliga textilier, såväl inom pastoratet som inom hela Lunds stift. I uppdraget ingår också pedagogisk verksamhet såsom utbildning i textilhantering för nyanställda vaktmästare. Verksamheten är väl anlitad runt om i stiftet och många renoveringsuppdrag har utförts under året. Därutöver har även föremål från domkyrkomuséet renoverats inför muséets nyöppnande.

FOTO: MADELINE ANDERSSON

FOTO: FÖRSAMLINGENS BILDARKIV

FOTO: JOSEFIN CASTERYD /IKON

FOTO: JOSEFIN CASTERYD /IKON

Övrig kyrklig verksamhet

Övergripande mål förskoleverksamhet

Förskolorna ska med utgångspunkt i det behov som finns

- erbjuda barnomsorg av hög kvalitet och eftersträva små barngrupper med hög personaltäthet.
- anställa utbildade pedagoger.
- arbeta aktivt för en stabil ekonomi.

Kortsiktiga mål förskoleverksamhet

- strukturera om verksamheterna så att personalen finns där behovet finns.
- synas i samhället.
- representera Svenska kyrkans närvaro i samhället.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal inskrivna barn på Triangeln per den 15 okt	24	30	20	20
Antal inskrivna barn på Prästkragen per den 15 okt	7	11	9	16

Pastoratets två **FÖRSKOLOR**, Triangeln och Prästkragen, utmärker sig som små enheter där barngrupperna är små och personaltätheten är hög. Triangeln har en utpräglad Montessoripedagogik och har personal med utbildning och erfarenhet i denna metodik. Prästkragen har under året haft en god tillströmning av inskrivna barn i verksamheten. Många barnfamiljer söker sig till mindre förskolor med stabila personalgrupper, där barnet får finnas i en trygg och familjär atmosfär.

Vid nyanställning av förskolepersonal eftersöks i första hand utbildade pedagoger. Antalet inskrivna barn på förskolorna kan variera under året. Det är därför viktigt med en flexibilitet i personalstyrkan så att personalen kan möta behovet som finns på respektive förskola i syfte att tillgodose en verksamhet av hög kvalitet och hög kontinuitet. Under året har inskrivna barn på Triangeln minskat samtidigt som antalet inskrivna barn på Prästkragen har ökat, varför det blivit aktuellt med omfördelning av personal.

Både Triangeln och Prästkragen arbetar aktivt för att synas och representera Svenska kyrkans närvaro i samhället. Förutom informationsbroschyrer och sociala medier, där förskolornas verksamhet visas upp och beskrivs, deltar förskolorna också i församlingslivet på olika sätt. Bland annat deltog Triangeln i ACT-ivitetsdagen på Maria Magdalena där förskolan hade öppet hus samt försäljning av hembakat bröd och ljuslyktor tillverkade av barnen. Under året firade Triangeln 30-årsjubileum och ett 50-tal inbjudningar gick ut till före detta familjer och anställda. Dessutom skickades pressrelease till Sydsvenskan, Skånskan och Lokaltidningen.

FOTO: LINDA OSKREID

FOTO: GUSTAF HELLSING / IKON

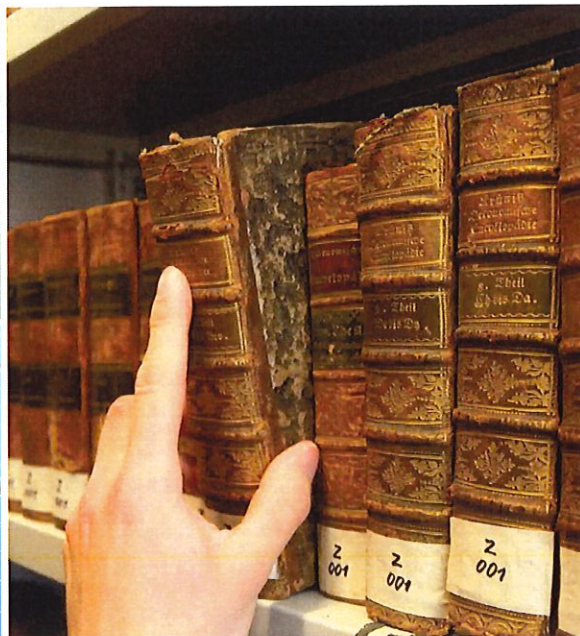

FOTO: GUNNAR3000 / MOSTPHOTOS / IKON

Stödjande verksamhet

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- genom sin stödjande verksamhet ge bästa möjliga administrativa och digitala stöd och utgöra en kompetent serviceresurs för verksamheterna samt styrande och beslutande organ så att så mycket resurser som möjligt frigörs till kärnverksamheten.
- genom sin stödjande verksamhet bidra till samverkan så att pastoratets resurser förvaltas och brukas på ett ansvarsfullt och hållbart sätt.
- genom sin kommunikation vara närvarande på olika arenor och vara en tydlig röst i samhället.

Kortsiktiga mål

- stärka den interna kommunikationen och informationsutbytet för att öka samverkan och optimera nyttjandet av gemensamma resurser.
- utveckla den externa kommunikationen kring det som sker i pastoratet.
- utarbeta en digitaliseringsstrategi för att öka tillgängligheten både internt och externt.
- utarbeta en kommunikationsplan kring medlemskap för att behålla befintliga medlemmar och öka antalet inträden över tid.

Att vara närvarande i människors liv, i samtal och media, är centralt i arbetet med kommunikation för att ge en fördjupad förståelse av kyrkans liv och tro. Genom att främja samtal och fördjupning, hellre än debatt och polarisering, återspeglas kyrkans försonande hållning.

Kommunikation via digitala kanaler har utvecklats och använts frekvent under året, bland annat som komplement till den information som går ut i respektive församlings församlingsblad. Via sociala medier som Instagram, Facebook och TikTok går det att nå både befintliga och nya målgrupper. Dessa kanaler fyller utöver ett informativt syfte även funktionen som uppmuntrande och relationsskapande kanaler. Temaveckor på Instagram om sådant som familjerådgivningens verksamhet, kyrkliga textilier och skapelsen inspirerar till delaktighet och skapar närvaro på olika arenor. Skrivna böner och texttolkning som inspiration till egen bön och reflektion har regelbundet lagts ut på Facebook och hemsida. På YouTube publiceras kontinuerligt både andakter och korta filmer och korta informationsfilmer.

Större kommunikationsinsatser har under året gjorts i samband med renoveringen av Domkyrkans tornhuvor, samt vid Domkyrkans 900-årsjubileum. Den plankutställning som gjordes under 2022, med information om renoveringsarbetet för tornhuvorna, har blivit till en bok. Boken finns till försäljning i Domkyrkans souvenirbutik. Renoveringsprocessen har innefattat kontinuerliga möten med media. Presentation av renoveringen har skett i form av fotografier, filmer, texter samt flertalet informationsfilmer i sociala medier. Olika aktörer har här fått berätta om sitt arbete med torntaksrenoveringen. Vid Domkyrkans 900-årsjubileum lades extra fokus på mottagandet av konstglasfönstret, mottagandet av ett nytt antependium samt inför de båda större firandehelgerna i juni och september. Pressträffar, pressmeddelanden och presskontakter har resulterat i ett stort antal tidningsartiklar och annan media under året.

Under året har arbetet med att fram en gemensam dokumenthanteringsplan för pastoratet slutförts. Dokumenthanteringsplanen är både ett styrande och ett stödjande dokument. Den innehåller anvisningar för hanteringen av de handlingstyper som förekommer i verksamheten och utgör en del i arkivredovisningen. Svenska kyrkans arkiv är en del av det nationella kulturarvet och ska bevaras och hållas tillgängliga för att tillgodose allmänhetens insyns rätt samt förvaltningens, rättskipningens och forskningens behov av information. Med en gemensam dokumenthanteringsplan skapas en överblick över handlingar i samtliga arkiv i pastoratet.

När det gäller pastoratets fastighetsbestånd fortlöper arbetet med energioptimering. Det mål som Svenska kyrkan satt upp för energianvändningen i Färdplan för klimatet, etapp 1, om en minskad energianvändning med 10 % (basår 2017) till 2022 är mycket väl uppfyllt. Genom en rad åtgärder har pastoratet minskat sin energianvändning i fastighetsbeståndet med 17 % under etappen. Det innebär en reducerad energianvändning om 600 000 kWh, motsvarande en energiförbrukning om trettio normalstora villor på årsbasis. Därtill har kyrkorådets fastighetsutskott beslutat att sätta igång ett investeringsprojekt avseende solceller i pastoratet. Den första solcellsanläggningen planeras bli på Petersgården.

FOTO: JOHANNES FRANDSEN / IKON

Styrning och ledning

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- vara en attraktiv arbetsgivare.
- med utgångspunkt i verksamhetsöversynen utveckla det gemensamma ansvaret för kyrkans grundläggande uppgift.
- förvalta sina tillgångar för att säkra en långsiktig hållbarhet.
- utveckla samverkan.

Kortsiktiga mål

- främja den demokratiska processen och tydliggöra förhållandet mellan styrning och ledning.
- fördjupa ledningsgruppens samverkan.
- höja pastoratets resultat vad gäller ledarskaps- och medarbetarindex från medarbetarenkäten.

KYRKORÅDETS uppdrag åt presidiet och domprosten före årsskiftet beträffande implementering av verksamhetsöversynen i relation till lokalförsörjningsarbetet, utmynnade i ett utvecklingsarbete, som fick benämningen *Utvecklingsplan för Lunds pastorat*. Arbetet pågick i ledningsgruppen under våren, med kyrkorådets presidium som styrgrupp. Målet var att lägga fram ett förslag på åtgärder som innebär att pastoratet når en budget i balans år 2027. Vad räcker resurserna till i förhållande till vilken kyrka vi vill vara, vilken verksamhet ska bedrivas och vilka fastigheter ska därmed prioriteras? Sammanfattningsvis föreslogs att församlingarna blir noder för någon eller några verksamheter som på dessa ställen får en starkare ställning. Detta som ett sätt att kraftsamla kring viss verksamhet, mot bakgrund av vad utredningens omvärldsanalys och teologiska reflektion säger om riktningen framåt för Svenska kyrkan i Lund. Denna prioritering blir i sin tur vägledande för vilka åtgärder som blir aktuella beträffande fastigheter och lokaler samt besparingar på personalsidan. I november fattade kyrkofullmäktige inriktningsbeslut beträffande Utvecklingsplanen.

I anslutning till arbetet med Utvecklingsplanen diskuterades även pastoratets förskoleverksamhet. Antalet inskrivna barn på Prästkragen ökade under året, medan antalet på Triangeln minskade. I november fattade kyrkofullmäktige inriktningsbeslut om att utöka förskoleverksamheten på Prästkragen från två till tre avdelningar, med en kapacitet om 40 barn. Utökningen innebär att de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten förbättras. Med en ökad personalstyrka blir verksamheten mindre sårbar, exempelvis vid sjukdom, semestrar och fluktuationer i beläggning. Beslutet innebär även att den externa förskoleverksamhet som bedrivs i pastoratets lokaler anvisas till annan lokal från den sista december 2024 eftersom pastoratet behöver lokalen för att utveckla den egna förskoleverksamheten. Inriktningen på förskolan Prästkragen ska vara hållbar utveckling, ekologi och utepedagogik, med värnads och respekt för skapelsen.

KYRKOFULLMÄKTIGE antog i april

Lokalförsörjningsplan för Lunds pastorat 2019 – 2028. Planen redogör för pastoratets samlade bestånd av fastigheter och inhyrda lokaler samt redovisar verksamheternas nuvarande och framtida lokalbehov gällande mark och byggnader. Kyrkobyggnadernas särställning beaktas på grund av deras unika betydelse för församlingarnas möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften, samtidigt som de är viktiga identitetsbärare för Svenska kyrkan som organisation. För att möta framtida ekonomiska ramar behöver prioriteringar göras för att säkerställa att de mål som kyrkofullmäktige ställer på arbetet med lokalförsörjning uppfylls. Planen innefattar en generellt inriktad åtgärdsplan som sammanfattningsvis innebär att öka intäkterna, minska utgifterna och använda kyrkobyggnaderna.

De vård- och underhållsplaner som tidigare upprättats avseende pastoratets fastighetsbestånd har visat på ett stort eftersatt underhåll, främst avseende pastoratets 60-talsbyggnader. Under året beslutades därför om en utökning av underhållsbudgeten om 60 miljoner kronor för åtgärder på tre av dessa fastigheter, Petersgården, Sankt Hans kyrka och Helgeands kyrka, under perioden 2024 till 2030. Underhållsprojekten för dessa fastigheter bedrivs i linje med Utvecklingsplanen och Lokalförsörjningsplanen för att säkerställa att åtgärderna svarar mot pastoratets långsiktiga behov.

Det arbete som inleddes hösten 2022 med att ta fram en ny modell för målarbetet utmynnade i ett förslag med fyra pastoratsgemensamma mål varav ett mätbart. Det pågående arbetet med utvecklingsplanen fick en stor påverkan på målens utformning och innebar att de behövde vara väldigt övergripande. En vidareutveckling av modellen kommer att ske såtillvida att den ska innefatta såväl pastoratsgemensamma mål som inriktningsmål. Det återstår att utarbeta en process för hur mål ska tas fram från år till år. Arbetet med att se över modellen för målarbetet blev även startskottet till *Strategiforum*. Syftet med detta forum är att mötas i mer långsiktiga frågor, två gånger per år. På hösten träffas ledningsgrupp, kyrkoråd och församlingsrådets presidier och på våren är det ledningsgruppen som träffas.

Som arbetsgivare har Lunds pastorat det övergripande ansvaret för en god arbetsmiljö. Samtidigt är arbetet för att främja en sådan en gemensam fråga där både chefer och medarbetare bidrar utifrån olika perspektiv. Via pastoratets arbetsmiljökommitté har olika behov av övergripande insatser identifierats. En sådan är till exempel inrättandet av Chefs- och skyddsombudsfrukost, ett forum för att fånga upp aktuella frågor där chefer och skyddsombud känner behov av kompetensutvecklingsinsatser eller liknande. Under året har policy, riktlinjer och stödmaterial på temat hot och våld tagits fram. Utbildningsinsatser i ämnet har erbjudits till alla med intresse och möjlighet att delta. I juni månad var samtliga chefer inbjudna att gå utbildningen Arbetsgivarens rätt att leda och fördela arbetet. Utbildningen genomfördes med stöd av Svenska kyrkans arbetsgivareorganisation och behandlade ramarna för arbetsledningsrätten.

FÖRETAGSHÄLSOVÅRDEN är ett viktigt stöd i arbetet med förebyggande hälsa och arbetsmiljö och har anlitats i både hälsofrämjande och förebyggande insatser såväl som rehabiliterande sådana. I syfte att stimulera hälsofrämjande insatser höjdes även friskvårdsbidraget under året. För att skapa än bättre förutsättningar att få medarbetare i Lunds pastorat att använda sitt friskvårdsbidrag samtidigt som arbetsgivaren effektiviserar och kvalitetssäkrar handläggningen av detsamma har en så kallad friskvårdsapp införts. Med hjälp av denna tjänst slipper medarbetare ligga ute med pengar för friskvårdsutlägg och får samtidigt inspiration och goda exempel på vad bidraget kan användas till.

På grund av utdragna centrala förhandlingar kring löneavtalen på central nivå startade lönerevisionen för året sent. Ny lön betalades ut först i oktober. Därmed blev även lönekartläggningen för året förskjuten. Kartläggningen visade dock inte på några ojämlika löner. Däremot behöver lönebildning lyftas fram tydligare i ledningsgrupp och budgetarbete framöver.

Lunds pastorat är sedan 2021 **MILJÖDIPLOMERADE** i steg 1. Svenska kyrkans miljödiplomering är ett ledningssystem för pastoratets långsiktiga arbete med miljöpåverkan. Miljödiplomeringen möjliggör ett strukturerat arbete för att bidra till måluppfyllelse i enlighet med Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplanen innebär att vi ska minska vår egen klimatpåverkan och bidra till mänsklighetens gemensamma arbete för att bromsa effekterna av klimatförändringen. Vi ska lyfta andliga och

existentiella aspekter samt uppnå klimatneutralitet för Svenska kyrkans verksamhet senast år 2030. Färdplanen innehåller mål för ett antal olika delområden, såsom fastigheter, begravningsverksamhet, ekonomi, inköp såväl som för pastorala delar. Arbetet pågår med att ta fram förslag till lokala miljömål för Lunds pastorat för det fortsatta miljöarbetet och uppnå miljödiplomering i steg 2.

År 2020 tog kyrkorådet beslut om att Lunds pastorat skulle genomgå en HBTQI+-certifiering kallad **REGNBÅGSNYCKELN**. Regnbågsnyckeln är Svenska kyrkans processmodell för en mer inkluderande kyrka som vill arbeta aktivt för mångfald och öppenhet. Arbetet med certifieringen genomfördes till stora delar under 2023, genom utbildning, studiecirkel och reflektion för samtlig personal och förtroendevalda i pastoratet. Arbetet mynnade ut i ett förslag till en mångfaldsvision som ska gälla för Lunds pastorat. Visionen återstår att beslutas om i kyrkorådet. Efter beslut kvarstår bedömning av Regnbågsnyckelns styrgrupp för att pastoratet ska kunna kalla sig regnbågscertifierade.

Under 2023 utsåg domprosten en formell **KRISLEDNINGSGRUPP** som vid behov kan agera central krisledning. Krisledningsgruppen fick i uppdrag att göra ett omtag av pastoratets kris- och beredskapsplan och som ett led i detta även utarbeta en plan för krigsplacering av medarbetare. Redan i slutet av året fick krisledningsgruppen sitt första skarpa uppdrag. Den 23 november utsattes Svenska kyrkan för ett nationellt cyberangrepp och förlorade därmed tillgång till kritiska system såsom gravboken, lönesystem, ekonomisystem och boknings-system. Pastoratets centrala krisledning aktiverades och stabsläge infördes under två månader. Det pågick ett intensivt arbete på flera nivåer i organisationen för att föra en tydlig kommunikation utifrån tillgänglig information i hela pastoratet, att försäkra sig om att löneutbetalningar kunde ske, att tillse att begravningsuppdraget kunde fullgöras enligt lagstadgade krav, att minimera skadeverkningar i form av förfallna fakturor samt att se till att övrig påverkan på verksamheten skulle bli så liten som möjligt.

Ögonblick från året som gått

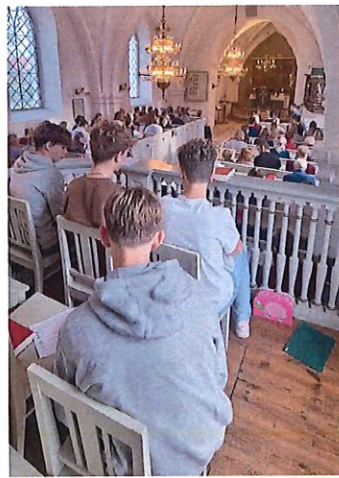
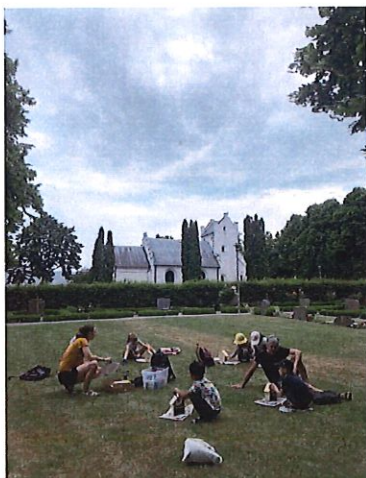

FOTO: KARIN ROSVALL

FOTO: MADELINE ANDERSSON

FOTO: MADELINE ANDERSSON

FOTO: KARIN ROSVALL

FOTO: FÖRSAMLINGARNAS BILDARKIV OM INGET ANNAT ANGES

FOTO: ANN HERMANSSON

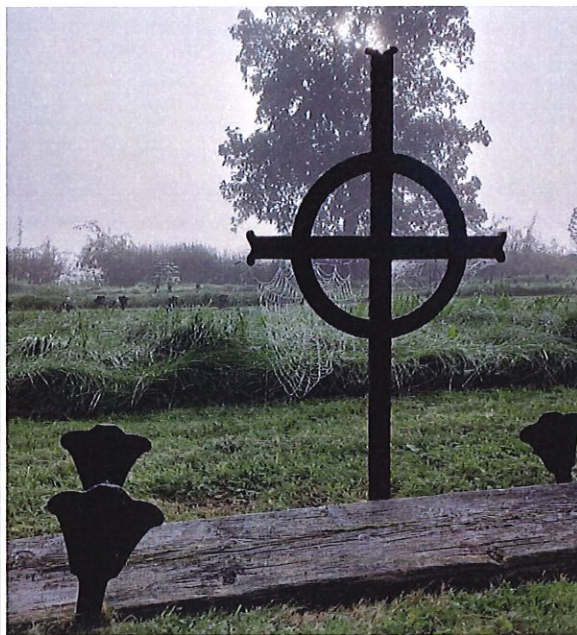

FOTO: JULIA LINDE

Kyrkogårdsavdelningen

Övergripande mål

Svenska kyrkan i Lund ska

- utföra begravningsverksamhet på ett värdigt, effektivt och hållbart sätt med hänsyn till demokratiska och religiösa aspekter. Verksamheten ska präglas av respekt, omtanke och integritet samt att verksamhetens egna förutsättningar ska respekteras.
- erbjuda begravningsverksamhet med stor variation av gravskick samt arbeta för att kontinuerligt utveckla och anpassa hållbara, tidsenliga gravskick och gravplatser inom pastoratet.
- förvalta pastoratets kyrkogårdar, begravningsplatser samt kyrkoplaner och övrig mark på yrkesmässigt, etiskt och ekonomiskt bästa sätt.
- låta verksamheten präglas av god hushållning med resurser och bedrivs med rationella och miljöinriktade metoder, i teknisk framkant, samt verka för biologisk mångfald.
- sträva efter att levandegöra kyrkogårdarnas och begravningsplatsernas historiska kulturarv.
- bedriva aktivt utvecklingsarbete inom begravningsverksamhetens område rörande bland annat arbetsmetoder, personal, teknik och miljö.

Kortsiktiga mål

- öka tillgänglighet genom fysiska anpassningar av gångar, allmänna ytor, entréer etc.
- öka tillgängligheten och förbättra informationsutbytet med allmänheten och andra aktörer beträffande uppdraget som huvudman och den service som verksamheten erbjuder.
- öka digitalisering för förbättrad styrning, framförhållning, uppföljning och effektivisering.
- utöka kunskap för att hitta möjliga förändringar i arbetssätt, metoder, material och frekvenser för en mer hållbar drift.
- arbeta aktivt med att minska verksamhetens underhållsskuld.
- arbeta strukturerat med verksamhetens långsiktiga planering.
- förbättra digital hantering anpassad till begravningsverksamhetens behov gällande t.ex. arbetsorder, personalhantering, projektplanering och digitala lösningar för allmänheten.
- planera för utvidgning av begravningsmark inom pastoratet för att säkerställa tillgänglighet av gravmark för alla trosinriktningar.

NYCKELTAL	2020	2021	2022	2023
Antal kremationer	2 530	2 213	2 024	2 209
- varav externa kremationer	1 977	1 670	1 480	1 636
Gravsättningar	575	695	676	611
- varav minneslund	222	201	197	184
- varav urngravar (inkl. askgravplatser)	274	412	399	349
- varav jordbegravning	79	82	80	78

Det finns många förväntningar på hur våra kyrkogårdar ska se ut och skötas och det ligger en stor utmaning i att informera om de förändrade skötselmetoder som används för att gynna den biologiska mångfalden. Under året har det gjorts satsningar på biologisk mångfald i form av bland annat insådd av lök och blommor i höggärsytor.

Flertalet av de projekt som bedrivs för att exempelvis förbättra tillgängligheten och minska underhållsskulden på ytor, växter och anläggningar spänner över flera år. I det kontinuerliga arbetet med att anpassa och förbättra tillgängligheten och säkerheten i verksamheten har bland annat en ny dörr till krematoriets anhörigrum byggts och en stor andel grusgångar har renoverats.

Under 2022 tog Lunds pastorat över skötsel och förvaltning av Sankt Lars begravningsplats. Arbetet med att ta fram förslag till vård- och underhållsplan för platsen har pågått under året. Dessutom har ljudguider med en historisk beskrivning av begravningsplatsen producerats under sommaren och finns att lyssna till på plats eller direkt via vår hemsida. I detta arbete har Lars H. Gustafsson, författare och barnläkare, bidragit med mycket information och kunskap.

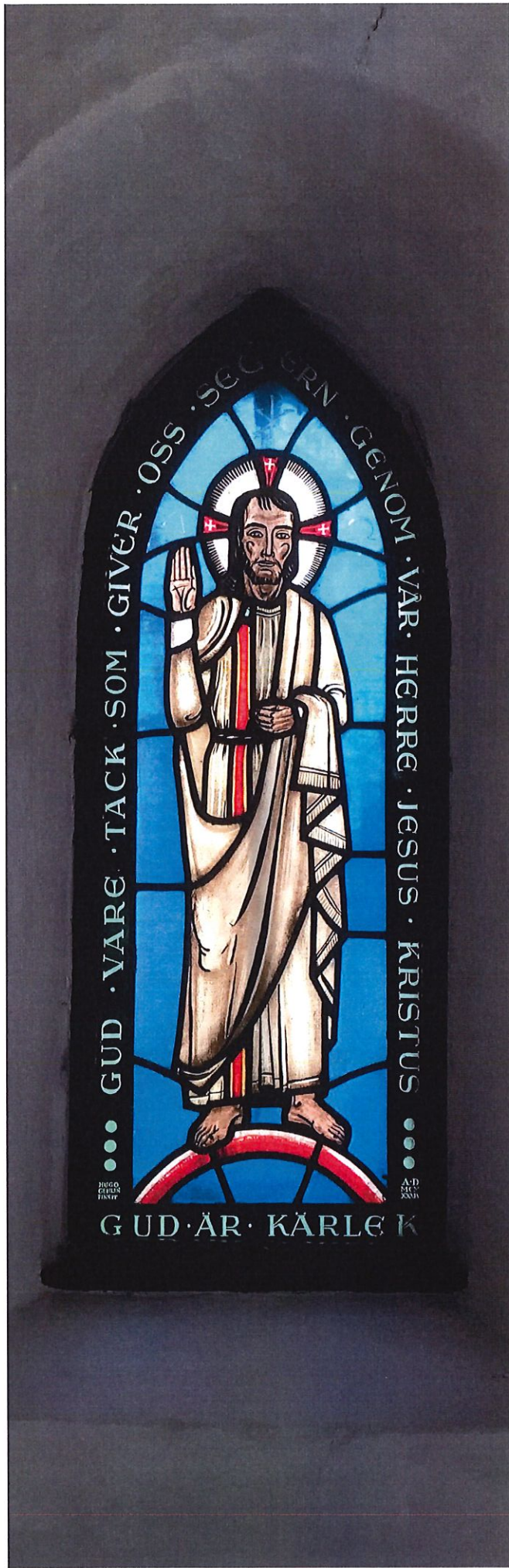
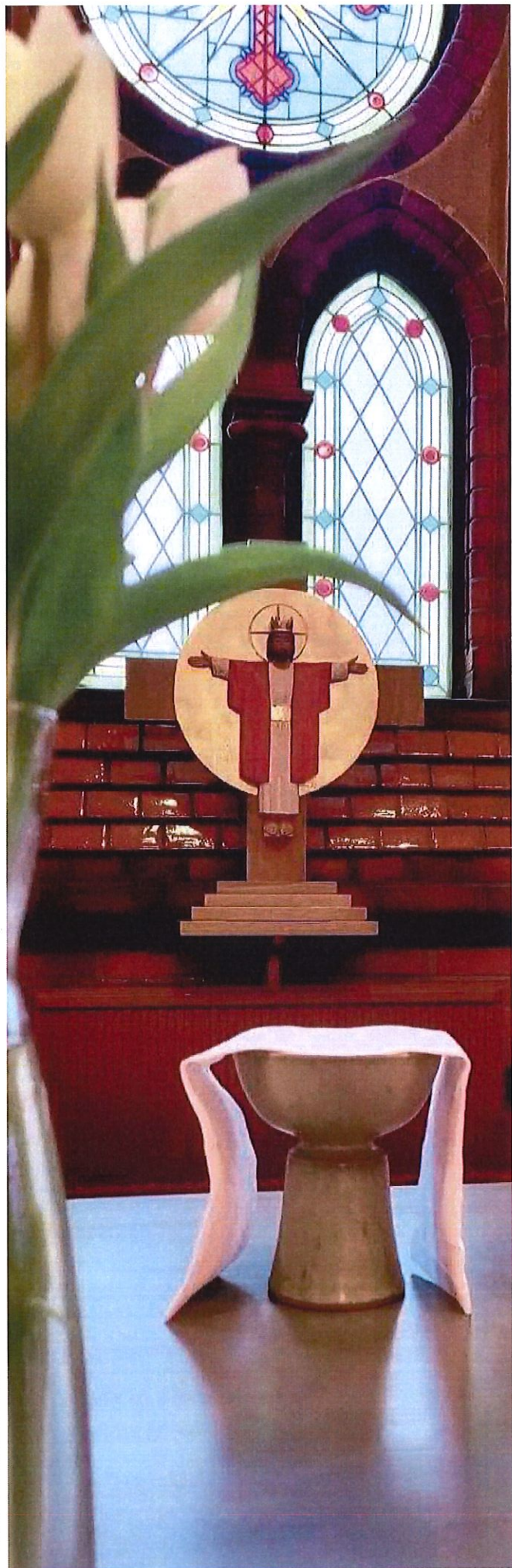
En projektorganisation, kallad projektkontoret, har etablerats i organisationen under året. Projektkontoret har gjort ett gediget arbete med att lägga grunderna till en projektmodell att arbeta efter samt att göra en prioriteringsordning för befintliga underhålls- och investeringsprojekt. Utöver detta arbetar projektkontoret framåtsyftande med att utreda verksamhetens behov och planera nya projekt.

Allhelgonahelgen ökar ständigt i besökarantal på pastoratets kyrkogårdar. Personal fanns på plats på nästan alla kyrkogårdar för att ta emot besökare. På Norra kyrkogården anordnades för första gången öppet hus i krematoriet, något som var mycket

välbesökt, där även Barn och ungas rätt till begravningsplatsen (BURB, www.burb.se) fanns på plats för att möta barn och unga.

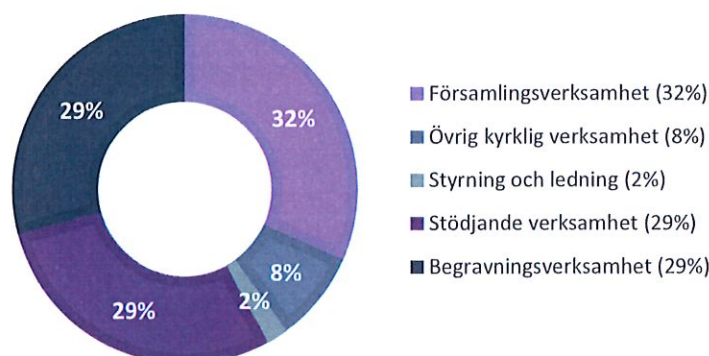
Den cyberattack som drabbade Svenska kyrkan i november fick både akuta och långvariga effekter för begravningsverksamheten. Inom begravningsverksamheten i pastoratet hanteras alla bokningar samt gravboken via digitala system. På grund av attacken var dessa system oåtkomliga för oss. Istället fick vi med hjälp av information från begravningsbyråer och pastorsexpeditionen återskapa aktuella bokningar och sedan göra bokningar tillfälligt i ett analogt system. Möjligheterna att genomföra gravöppningar var under perioden starkt begränsade. Gravsättning kunde ske i nya gravar och i undantagsfall i befintliga gravar där det gick att säkerställa placering och gravrättsinnehavare utifrån begravningsverksamhetens arkiv. Kremering kunde fortgå men administrationen fick ske manuellt och sedan efterregistreras digitalt när systemen åter var i funktion. Ett tillfälligt manuellt system fick även upprättas för bisättningsjournal, det vill säga in- och utlämning av urnor och kistor. Trots stora svårigheter att hantera den dagliga verksamheten är bedömningen att under hela tiden krisen pågick kunde en säker och nästintill fullt fungerande verksamhet gentemot anhöriga och begravningsbyråer bedrivas. Många lärdomar kan dras från krisen och pastoratet arbetar aktivt för att säkra och utveckla rutiner för att stå bättre rustade nästa gång något liknande inträffar. I egenskap av utförare av samhällsviktig verksamhet kommer omfattande tid och resurser behöva läggas på kris- och beredskapsarbete inom begravningsverksamheten framöver.

Samverkan med kommunen har inletts där diskussioner förts kring önskemål om utökning av befintlig gravmark för att täcka pastoratets långsiktiga behov och även för att säkerställa nödbegravningsmark i händelse av kris eller krig där många avlidna kan bli en följd.

Ekonomisk redovisning

KOSTNADSFÖRDELNING TOTALT (241,0 MKR)

Församlingsverksamhet: Gudstjänster och kyrkliga handlingar, undervisning, diakoni och mission enligt kyrkoordningen.

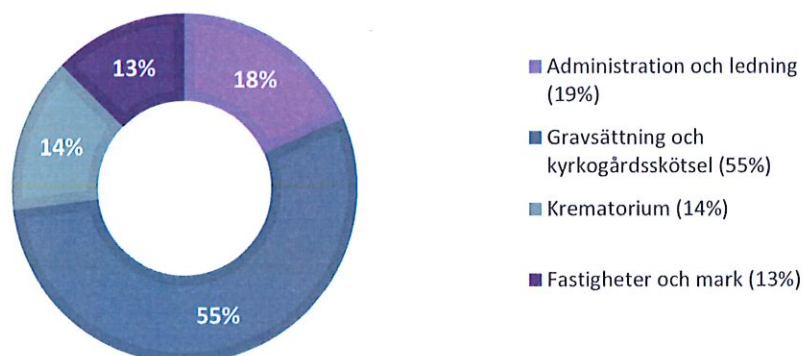
Övrig kyrklig verksamhet: Förskoleverksamhet, gravskötselverksamhet, serverings- och konsertverksamhet m.m.

Styrning och ledning: Kyrkofullmäktige, kyrkoråd, församlingsråd, utskott samt strategiskt operativ ledning

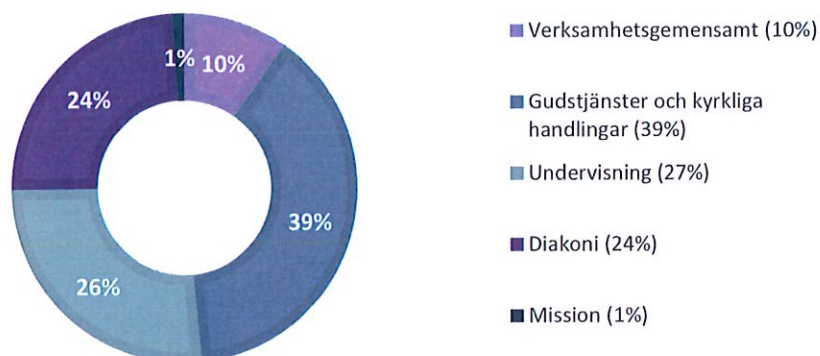
Stödjande verksamhet: Församlingsfastigheter samt gemensam administration och kommunikation

Begravningsverksamhet: Regleras i begravningslag (1990:1144) och finansieras av begravningsavgiften. Inkluderar del av Stödjande verksamhet samt Styrning och ledning.

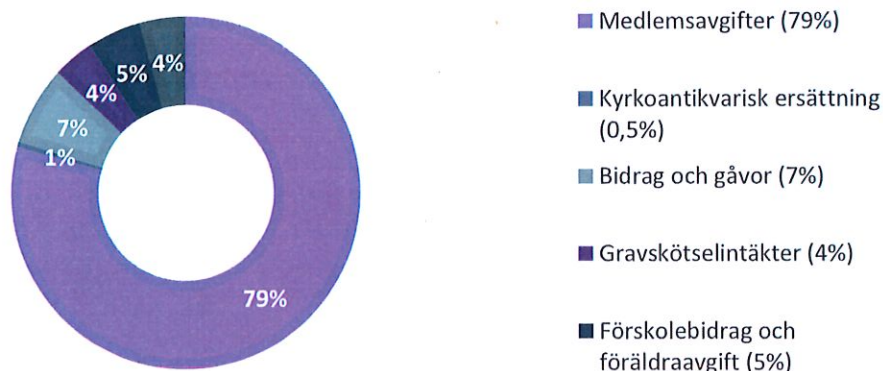
KOSTNADSFÖRDELNING BEGRAVNINGSVERKSAMHET (70,3 MKR)

KOSTNADSFÖRDELNING FÖRSAMLINGSVERKSAMHET (76,3 MKR)

EXTERN FINANSIERING AV KYRKLIG VERKSAMHET (135,7 MKR)

Resultaträkning (TKR)

	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Kyrkoavgift	115 066	114 842	224
Begravningsavgift	64 047	71 923	-7 876
Ekonomisk utjämning	-7 413	-7 397	-16
Utdelning från andelar i prästlönetillgångarnas avkastning	778	1 152	-374
Erhållna gåvor	520	224	296
Erhållna bidrag	15 407	12 775	2 632
Nettoomsättning	16 676	15 452	1 224
Övriga verksamhetsintäkter	965		965
Summa intäkter	206 046	208 971	-2 925
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster	-575	-761	186
Övriga externa kostnader	-69 386	-77 348	7 962
Personalkostnader	-133 491	-134 475	984
Av- och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar	-34 526	-12 841	-21 684
Summa kostnader	-237 978	-225 425	-12 553
Verksamhetsresultat	-31 932	-16 454	-15 478
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	15 874	11 000	4 874
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	1 275	900	375
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	0	4
Summa resultat från finansiella investeringar	17 152	11 900	5 252
Resultat efter finansiella poster	-14 780	-4 554	-10 226
Bokslutsdispositioner	0	0	0
Årets resultat	-14 780	-4 554	-10 226

Kommentar till resultaträkning

Årets resultat uppgår till -14,8 miljoner kronor, vilket är en negativ avvikelse i förhållande till budget med -10,2 miljoner kronor.

Efter beslut i kyrkorådet gjordes under året en nedskrivning av värdet på en av pastoratets fastigheter, Torns församlingsgård, till marknadsvärde, vilket belastar årets resultat med -22,5 miljoner kronor. Nedskrivningen är den främsta förklaringen till den redovisade förlusten.

Resultatet från finansiella investeringar uppgår till 17,2 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse gentemot budget på 5,3 miljoner kronor.

Pastoratets verksamhetsresultat för året är negativt och uppgår till -31,9 miljoner kronor. Detta är en negativ avvikelse i förhållande till budget med -15,5 miljoner kronor och förklaras framförallt av nämnda nedskrivning.

Driftredovisning 2023

	Utfall	Budget	Avvikelse	Förbrukat
1 - Grundläggande uppgiften	41 954	38 607	3 347	109%
Kyrkoavgift, ekonomisk utjämning och utd. från PLT	108 431	108 597	-166	100%
101 Verksamhetsgemensamt	-7 471	-6 939	-532	108%
110 Gudstjänster och kyrkliga handlingar	-26 004	-25 914	-90	100%
140 Undervisning	-17 619	-19 559	1 940	90%
141 Undervisning - övergripande	-277	-413	137	67%
150 Barnverksamhet 0-12 år	-4 225	-4 549	324	93%
160 Ungdomsverksamhet 13-25 år	-5 121	-5 411	290	95%
170 Konfirmandverksamhet	-6 093	-6 387	294	95%
180 Vuxenverksamhet	-1 902	-2 798	896	68%
210 Diakonal verksamhet	-14 767	-16 824	2 057	88%
260 Mission	-615	-754	139	82%
3 - Övrig kyrklig verksamhet	-5 193	-4 735	-459	110%
310 Övrig församlingsverksamhet	-3 977	-4 370	393	91%
360 Serviceverksamhet	-169	69	-238	-245%
380 Inomkyrklig försäljning	372	50	322	745%
410 Skattepliktig rörelse	-1 420	-484	-936	294%
5 - Styrning och ledning	-4 403	-4 540	137	97%
510 Strategisk styrning	-1 238	-1 308	70	95%
510 Strategisk styrning	-698	-752	55	93%
521 Kyrkofullmäktige	-152	-199	46	77%
531 Kyrkoråd	-388	-357	-31	109%
540 Revision	-190	-369	180	51%
550 Kyrkoval	-12		-12	
571 Församlingskyrkoråd	-172	-229	57	75%
580 Verksamhetsledning	-2 791	-2 633	-159	106%
6 - Stödjande verksamhet	-47 137	-33 888	-13 250	139%
610 Församlingsadministration och verksamhetsstöd	-12 982	-14 065	1 082	92%
630 Gemensamma kostnader och administration	-8 273	-8 162	-112	101%
650 Fastigheter och lokaler	-46 014	-25 182	-20 831	183%
651 Fastigheter och lokaler - övergripande	-3 986	-6 635	2 649	60%
660 Kyrkor och kapell	-5 503	-5 304	-198	104%
670 Kyrkor och församlingslokaler i gemensam byggnad	-6 293	-5 964	-329	106%
680 Övriga fastigheter	-30 232	-7 279	-22 953	415%
³² 690 Finansiella poster	20 132	13 521	6 611	149%

8 – Begravningsverksamhet	7 904	0	7 904	
801 Verksamhetsgemensamt	71 769	71 923	-154	100%
810 Administration och ledning	-12 818	-14 230	1 412	90%
820 Gravsättning och kyrkogårdsskötsel	-37 160	-40 593	3 433	92%
840 Krematorium	-5 082	-4 956	-126	103%
860 Fastigheter och mark	-8 804	-12 143	3 339	73%
TOTALT	-6 876	-4 554	-2 322	151%

Kommentarer till driftredovisningen

1 – GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN – (+3,3 MKR)

Totalt sett för den grundläggande uppgiften uppvisas ett överskott gentemot budget om 3,3 miljoner kronor. En stor del av överskottet kommer från Diakonal verksamhet och förklaras bland annat av lägre avvecklingskostnader än budgeterat för Ugglan Second Hand samt en vakant diakontjänst på Diakonicentralen.

Överskottet förklaras också av att gåvor och bidrag till pastoratets verksamhet under året överstiger budgeterad nivå.

3 – ÖVRIG KYRKLIIG VERKSAMHET – (-0,5 MKR)

För övrig församlingsverksamhet såsom kultur- och konsertverksamhet uppvisas ett överskott om 0,4 miljoner kronor. Detta förklaras framförallt av förändrade fördelningar avseende personal under året, där kostnaden istället inträder under annan verksamhet.

Pastoratets serviceverksamhet, det vill säga gravskötselverksamheten, uppvisar för året ett underskott -0,2 miljoner kronor. Viss del av underskottet beror på att fakturering till gravrättsinnehavare inte kunde göras under slutet av november och december på grund av den inträffade cyberattacken.

INOMKYRKLIIG FÖRSÄLJNING

Inomkyrklig försäljning avser den del av textilverksamheten som pastoratet bedriver och där tjänster säljs till andra enheter inom Svenska kyrkan.

Denna verksamhet genererar för året ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Verksamheten kunde inte genomföra större, planerade materialinköp under december månad på grund av cyberattacken.

Verksamhetens intäkter ska framöver täcka lokalhyra för den textilateljé som pastoratet ska hyra av Flormanska stiftelsen.

SKATTEPLIKTIG RÖRELSE

Förskoleverksamheten slutade året med ett underskott på -0,7 miljoner kronor. Antalet inskrivna

barn minskade under året stort på Triangelns förskola, vilket är den främsta anledningen till underskottet. Prästkragen började året med få inskrivna barn men hade vid slutet av året fler inskrivna barn än budgeterat.

Serveringsverksamheten har i förhållande till budget ett underskott om -0,2 miljoner kronor för året.

5 – STYRNING OCH LEDNING – (+0,1 MKR)

Styrning och ledning uppvisar för året ett överskott om 0,1 miljoner kronor.

6 – STÖDJANDE VERKSAMHET – (-13,3 MKR)

Stödjande verksamhet uppvisar totalt sett för året ett underskott om -13,3 miljoner kronor. Detta förklaras framförallt av den nedskrivning till marknadsvärde för Torns församlingsgård som gjordes under året. Nedskrivningen belastar resultatet med -22,5 miljoner kronor. Underskottet vägs bland annat upp av ett positivt resultat för finansiella poster som överstiger budgeterad nivå med 6,6 miljoner kronor.

8 – BEGRAVNINGSVERKSAMHET – (+7,9 MKR)

Begravningsverksamhetens resultat för året uppgår till 7,9 miljoner kronor. Överskottet förklaras framförallt av projekt som budgeterats för men som av olika anledningar, däribland rådande väderlek, inte genomförts under året.

För året har även en lägre andel än budgeterat av den gemensamma administrationen fördelats till begravningsverksamheten. Detta med anledning av att församlingsverksamheten upptar en större andel av pastoratets totala verksamhetskostnader än vid budgetering. Det beror delvis på att begravningsverksamhetens verksamhetskostnader är lägre än budgeterat, men framförallt på att nedskrivningen av Torns församlingsgård höjer församlingsverksamhetens andel av det totala kostnadsunderlaget.

Investeringsuppföljning

	Budget 2023	Avslutade 2023	Pågående 2023
Investeringar fastighetsavdelning			
Gemensam fastighetsförvaltning	2 000	0	129
Kyrkor	0	0	45
Församlingsgårdar	0	588	0
Hyrda lokaler	0	0	0
Kyrkoplaner	0	0	1 078
	2 000	588	1 252
Investeringar kyrkogårdsavdelning			
Kyrkogårdsfastigheter	0	0	1 226
Kyrkogårdsexpedition	0	0	0
Allmänt kyrkogårdsunderhåll	400	0	1 395
Maskiner/inventarier/transportmedel	3 930	4 387	0
Gravkapell och krematorium	600	0	226
	4 930	4 387	2 847
Församlingsverksamhet			
Lunds domkyrkoförsamling	90	90	0
Helgeands församling	0	0	0
Lunds Allhelgonaförsamling	0	0	0
Lunds östra stadsförsamling	50	0	0
Norra Nöbbelövs församling	30	0	0

S:t Peters klostets församling	235	235	0
Torns församling	0	0	0
Sjukhuskyrka	0	0	0
Familjerådgivning	0	0	0
Diakonicentral	0	0	0
Förskolor	0	0	0
	405	325	0
Ej specificerat, fördelas av kyrkoråd	2 300	0	0
Summa investeringar	9 635	5 300	4 099

Kommentar till investeringsuppföljning

Utemiljön på Torns församlingsgård har färdigställs under året.

Maskiner, verktyg och transportmedel har införskaffats för kyrkogårdsavdelningens räkning, i stort sett i enlighet med det utbytesprogram som verksamheten tagit fram. En avvikelse gentemot planen inträffade då en traktor skadades under året och en ny traktor behövde införskaffas, utöver redan planlagda utbyten och nyanskaffningar.

Pågående investeringar över årsskiftet består av olika projekt inom begravningsverksamheten samt projektering av Allhelgonaparken.

Lunds pastorat
Box 1096, 221 04 Lund
www.svenskakyrkan.se/lund

Svenska kyrkan
LUNDS PASTORAT